

de Rechtspraak

Aan de minister van Veiligheid en
Justitie
Mr. I. W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Directie Strategie en
Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t 070 - 361 9723
f 070 - 361 9715
www.rechtspraak.nl

datum 7 juni 2012
doorkiesnummer 070-3619721
e-mail voorlichting@rechtspraak.nl
uw kenmerk -
onderwerp Adviesaanvraag wetsvoorstel toevoegen gegevens aan
procesdossier minderjarige

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 23 januari jl., met bovengenoemd kenmerk, heeft u de Raad voor de rechtspraak (de “**Raad**”) verzocht advies uit te brengen inzake het concept-wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in verband met de mogelijkheid ambtshalve gegevens toe te voegen aan het procesdossier van een minderjarige (Wet toevoegen gegevens aan procesdossier minderjarige) (het “**Wetsvoorstel**”).

Het Wetsvoorstel bevat een aanvulling van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) met een nieuw artikel 801a Rv. Dit artikel bepaalt dat de rechter in een civiele zaak betreffende een minderjarige ambtshalve gegevens uit een ander de minderjarige betreffend dossier, wanneer hij dit noodzakelijk acht met het oog op de beoordeling van de belangen van de minderjarige, aan het procesdossier kan toevoegen en aan zijn beslissing ten grondslag kan leggen.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

Advies

De Raad onderschrijft de noodzaak dat de rechter in een civiele zaak betreffende een minderjarige de mogelijkheid verkrijgt ambtshalve gegevens uit een ander de minderjarige betreffend dossier aan het procesdossier toe te voegen en aan zijn beslissing ten grondslag te leggen, indien de rechter dit noodzakelijk acht met het oog op de beoordeling van de belangen van de minderjarige.

De Raad heeft de volgende opmerkingen.

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

datum 7 juni 2012
pagina 2 van 5

1. Algemene opmerkingen

De hoofdlijn van het wetsvoorstel is een aanvulling van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (d.m.v. het toevoegen van een nieuw artikel 801a Rv), teneinde de rechter in een civiele zaak betreffende een minderjarige de mogelijkheid te bieden ambtshalve gegevens uit een ander de minderjarige betreffend dossier aan het procesdossier toe te voegen en aan zijn beslissing ten grondslag te leggen, indien de rechter dit noodzakelijk acht met het oog op de beoordeling van de belangen van de minderjarige. Met deze formulering wordt, zo meent de Raad, tot uitdrukking gebracht dat het toevoegen van de gegevens de in het kader van artikel 8 EVRM toe te passen proportionaliteitstoets moet kunnen doorstaan. De Raad merkt hierbij nog op dat benadrukt dient te worden dat deze bepaling een *mogelijkheid* voor de rechter in het leven roept en geen verplichting. Er bestaat, met andere woorden, geen verantwoordelijkheid en/of aansprakelijkheid wanneer de rechter stukken niet aan het dossier toevoegt. In het wetsvoorstel is expliciet geregeld dat verzoeker en belanghebbenden voldoende in de gelegenheid worden gesteld om zich over de aan het procesdossier toegevoegde gegevens uit te laten. Vanuit het oogpunt van 'equality of arms' acht de Raad dit van belang.

Met betrekking tot de opmerkingen in de MvT van dit wetsvoorstel omtrent de lijdelijkheid van de rechter in civiele verzoekschriftprocedures wil de Raad enige relativerende opmerkingen maken. De lijdelijkheid van de rechter in civiele verzoekschriftprocedures betreffende minderjarigen is niet zo absoluut als deze op grond van de MvT lijkt. In de literatuur en de rechtspraak wordt duidelijk onderscheiden dat in veel verzoekschriftprocedures die lijdelijkheid minder is dan in de traditionele handelszaken. Dit komt ook tot uiting in de wet, ondermeer door het feit dat het criterium ten aanzien van beoordeling van een verzoek zonder verschenen verweerder heel anders is dan het verstek-criterium in dagvaardingszaken. Daarnaast gaat het bij verzoekschriftprocedures vaak om rechtsbetrekkingen die niet ter vrije beschikking van partijen staan. Indien het daarbij minderjarigen betreft, speelt bovendien ook het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) een rol.

Genoemd onderscheid maakt echter niet dat in het huidige systeem gegevens uit andere dossiers aan het procesdossier kunnen worden toegevoegd. In het licht van de inmiddels bij veel rechtbanken gangbare praktijk om jeugdstrafzaken tegelijk met civiele- en of leerplichtzaken te behandelen, acht de Raad het van belang dat wettelijk geregeld is dat de gegevens uit deze dossiers over en weer gebruikt kunnen worden. Voor de behandeling van genoemde gecombineerde zaken hoeft de voorgestelde wijziging dan ook niet tot een verzwaring van de werklast leiden. Dit zal wel het geval zijn indien voor de behandeling van deze zaken ook oude(re) dossiers worden betrokken, waarover hieronder meer.

De Raad merkt op dat met het wetsvoorstel een zeer ruime regeling getroffen wordt waarbij niet alleen in de gecombineerd te behandelen zaken, maar ook in alle overige zaken betreffende minderjarigen - behoudens alimentatiezaken- gegevens uit andere dossiers kunnen worden toegevoegd. Hierdoor valt op de eerste plaats op dat in een gezag- en omgangzaak die met een zelfstandig verzoek is ingeleid wel gegevens uit een ander dossier kunnen worden toegevoegd, maar niet in een gezag- en omgang kwestie die als nevenverzoek bij de echtscheiding is ingeleid.

de Rechtspraak

datum 7 juni 2012
pagina 3 van 5

In het Wetsvoorstel is niet nader uitgewerkt of het betrekken van gegevens uit oude dossiers tot een bepaalde periode is beperkt. De Raad merkt in dat verband op dat een minderjarige bij een verandering ten positieve niet steeds maar weer met oude, minder gunstige informatie geconfronteerd zou moeten worden. Voorstelbaar is bovendien ook dat een belanghebbende in een procedure, bijvoorbeeld een stiefvader, kennis krijgt van gegevens betreffende de minderjarige uit een periode dat deze stiefvader nog geen rol speelde in het leven van de minderjarige. De Raad vraagt zich af of dit de toets van de privacy bescherming kan doorstaan. De Raad stelt voor dat onderscheid gemaakt wordt tussen rechterlijke beslissingen enerzijds en overige stukken (waaronder bijvoorbeeld (persoonlijkheids) rapportages) anderzijds. Ten aanzien van de rechterlijke beslissingen meent de Raad dat hieraan in beginsel geen termijn hoeft te worden gekoppeld voor het eventueel toevoegen aan het procesdossier van de minderjarige. Voor de overige stukken geldt, wat betreft de WAC, dat er een moment komt dat deze niet meer relevant zijn en/of de privacy door het gebruik hiervan in het geding komt. De WAC denkt hierbij aan een termijn van twee jaar. De Raad merkt hierbij echter nogmaals uitdrukkelijk op dat het toevoegen van stukken een mogelijkheid voor de rechter is en geen verplichting.

De Raad is van mening dat gelet op vorenstaande kanttekeningen het Wetsvoorstel en de MvT verduidelijking en aanscherping behoeven.

2. Werklast

De Raad voorziet voor inwerkingtreding van het Ontwerp op zichzelf beperkte gevolgen voor de werklast van de gerechten. Voor de behandeling van genoemde gecombineerde zaken hoeft de voorgestelde wijziging niet tot een verzwaring van de werklast leiden. Dit uitgaande van het feit dat het wetsvoorstel voorziet in de mogelijkheid van het voegen van processtukken. Dit zal wel het geval zijn indien voor de behandeling van deze zaken de verplichting zou gelden dat ook oude(re) dossiers worden betrokken, waarover hieronder meer.

Wel kan de De Raad niet uitsluiten dat de voorgestelde wijziging tot een verzwaring van de werklast leidt. In de eerste plaats kan de voorbereiding van een zitting, zowel voor de rechter als voor het ondersteunend personeel, meer tijd vergen doordat gezocht wordt naar andere uitspraken aangaande minderjarigen, door het opvragen van (oude) procesdossiers, het lezen daarvan en het toezenden van de betreffende stukken naar de verzoeker en de belanghebbenden.

Indien dit alles kort voor een zitting wordt gedaan, kan voorkomen dat door (een advocaat van) een belanghebbende om uitstel van een zitting wordt gevraagd omdat meer tijd nodig is voor het bestuderen van de nieuwe stukken. Daarnaast is voorstelbaar dat ter zitting het debat gevoerd wordt of het toevoegen van stukken 'met het oog op de beoordeling van de belangen van de minderjarige noodzakelijk is'. Dit kan de duur van de zitting en de uitwerking van de zaak verlengen en verzwaren.

de Rechtspraak

datum 7 juni 2012
pagina 4 van 5

3. Slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het uiteindelijke Wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs als hij geïnformeerd wordt over de plaatsing van de definitieve tekst in het Staatsblad.

Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

Mr. J.C. van Dijk
Lid van de Raad voor de rechtspraak

de Rechtspraak

datum 7 juni 2012
pagina 5 van 5

Bijlage: inhoudelijke en redactionele opmerkingen artikelsgewijs.

1. Inhoudelijke opmerkingen:

In de eerste zin van artikel 801a lid Rv:

het woord 'wanneer' zou vervangen moeten worden door 'indien'. Wat volgt is immers de voorwaarde waaraan voldaan moet zijn, willen de gegevens kunnen worden toegevoegd. Het woord 'wanneer' ziet daarentegen op een tijdsaanduiding.

Op pagina 4 in onderdeel 5:

U spreekt hier over de melding aan het College bescherming persoonsgegevens (Cbp). De Rechtspraak beschikt over een eigen functionaris gegevensbescherming. Ingevolge art. 27 Wet bescherming persoonsgegevens is de desbetreffende melding aan de functionaris gedaan en niet bij het Cbp.